

Η ΦΩΝΗ ΤΟΥ ΠΩΓΩΝΙΟΥ

ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΥΛΛΟΥ 1 ♦ ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 1995

ΤΟ ΝΕΟ ΞΕΚΙΝΗΜΑ

Η ΦΩΝΗ ΤΟΥ ΠΩΓΩΝΙΟΥ είναι ένα νέο ξεκίνημα στην προσπάθειά μας να καλύψουμε την πληροφόρηση και ενημέρωση των συμπατριωτών μας. Εχοντας κατοχυρώσει το σήμα «Η ΦΩΝΗ ΤΟΥ ΠΩΓΩΝΙΟΥ» με απόφαση του Υπουργείου Εμπορίου (απόφαση 311/89-Αριθμός σήματος 98273) αρχίζουμε μια νέα περίοδο της παλαιότερα εκδιδόμενης από τον αείμνηστο Χριστόφορο Σακελλάριο εφημερίδας για να συνεχίσουμε την εκδοτική παρουσία που είχαμε με την ΝΕΑ ΦΩΝΗ ΤΟΥ ΠΩΓΩΝΙΟΥ της οποίας την έκδοση διακόψαμε για λόγους που αναφέραμε στο τελευταίο φύλλο του Μαΐου.

Διατηρώντας τα δικαιώματα του τίτλου της εφημερίδας «Η ΝΕΑ ΦΩΝΗ ΤΟΥ ΠΩΓΩΝΙΟΥ» θα την συνεχίσουμε σαν ένθετο της νέας μας έκδοσης σε ακαθόριστα διαστήματα ως βήμα ποιότητας, πεζογραφίας και τέχνης για Πωγωνήσιους δημιουργούς και για θέματα Πωγωνίου.

Η ΦΩΝΗ ΤΟΥ ΠΩΓΩΝΙΟΥ θα εκδίδεται περιοδικά και όταν εξασφαλίζονται οι δυνατότητες και είναι μια προσφορά στο ΠΩΓΩΝΙ και στους Πωγωνήσιους.

Ελπίζουμε πως θα εκτιμηθεί αυτή μας η προσπάθεια σαν τέτοια μόνον και θα αντικρουθεί θετικά από τους συμπατριώτες μας.

Η εφημερίδα μας θα προβάλλει το Πωγώνι και τα προβλήματατά του και θα γίνει μια πραγματική ΦΩΝΗ με σθένος και μαχητικότητα.

Ο ΕΚΔΟΤΗΣ

ΘΑ ΠΛΗΡΩΣΕΙ ΤΟ ΠΩΓΩΝΙ ΤΗΝ ΜΙΚΡΟΨΥΧΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ;

Το Εμπορευματικό Διασυνοριακό Κέντρο Κακαβιάς δεν φαίνεται να προκόβει. Όπως είναι γνωστό με πρωτοβουλία του συμπατριώτη μας κ. Χρ. Παπαγεωργίου (από τον Παλαιόπυργο) ως προέδρου της Δημόσιας Επιχείρησης Κρατικών Αποθηκών είχε δρομολογηθεί η δημιουργία Εμπορευματικού Διασυνοριακού Κέντρου Κακαβιάς. Μια επένδυση ύψους 6 δισεκατομμυρίων για ένα συγκρότημα αποθηκών, συσκευαστηρίων, υπηρεσιών και άλλων εμπορικών και συναλλακτικών δραστηριοτήτων σε μια έκταση που θα κάλυπτε τελικά 700 στρέμματα. Για την επαρχία μας θα ήταν μια μεγάλη επένδυση που θα εξασφάλιζε δουλειά κατά την εκτέλεση του έργου και πολλές νέες θέσεις εργασίας κατά την λειτουργία. Είχε μάλιστα επιλεγεί και ο χώρος.

Γιαυτή την προοπτική έγιναν συσκέψεις στα Γιάννενα και ανακοινώθηκαν τα θετικά στοιχεία της επένδυσης.

Το καλοκαίρι όμως τα πράγματα σκάλωσαν. Εξανάγκασαν τον κ. Χρ. Παπαγεωργίου σε πα-

ραίτηση και όλες οι διαδικασίες φαίνεται πως πάγωσαν. Παράλληλα ο Θεσπρωτός Υπουργός Οικονομικών, λέγεται πως προωθεί την δημιουργία ανάλογου κέντρου στην Ηγουμενίτσα που θα εξυπηρετεί και το νέο τελωνείο με Αλβανία που δημιουργείται στη Σαγιάδα.

Η δυσμενής αυτή εξέλιξη και το πάγωμα κάθε διαδικασίας προώθησης του Κέντρου πλήττει ασφαλώς την επαρχία μας και σβύνει μια ελπίδα ανάπτυξης.

Αν αληθεύει πως ανατράπηκε η πρωτοβουλία του συμπατριώτη μας επειδή κάποιοι πολιτικοί διεγνώσαν υποψία ότι ο κ. Χρ. Παπαγεωργίου προετοιμάζει την πολιτική του παρουσία τότε μπορούμε να πούμε πως το Πωγώνι πληρώνει μια μικρόψυχη και ιδιοτελή πολιτική αντιπαράθεση.

Αν είναι έτσι ή όχι θα το δείξει η πορεία του θέματος. Θα το παρακολουθήσουμε και θα ενημερώσουμε τους Πωγωνήσιους.

ΜΕΤΕΩΡΟΛΟΓΙΚΑ ΑΝΑΠΟΔΑ

Ανήμερα της Παναγίας στις 15 Αυγούστου έβρεχε από τα ξημερώματα και κράτησε πολλές ώρες. Μια βροχή που θύμιζε φθινοπωρινή ασταμάτητη μπόρα. Αυτό βέβαια χάλασε πολλά πανηγύρια, αναστάσισε προετοιμασίες και περιόρισε τους προσκυνητές. Επεσε η θερμοκρασία και κάποιοι άναψαν τζάκια.

Το φαινόμενο όμως δεν σταμάτησε. «Το φεγγάρι μπήκε με νερό» είπαν οι καιροσκόποι. Και ικανοποιήθηκαν που επιβεβαιώθηκε η πρόγνωση της λαϊκής μετεωρολογίας αφού οι βροχές συνεχίστηκαν. Μέχρι τέλους Σεπτεμβρίου ο καιρός ήταν βροχερός και κρύος. Πρωτοφανές για καλοκαίρι

που και οι πολύ ηλικιωμένοι δεν θυμούνται. Μετεωρολογικά ανάποδα που πραινίσε τον τόπο, χάλασε φρούτα και αμπέλια και βέβαια έδιωξε πρόωρα τους παραθεριστές. Μετά μια μακρά περίοδο ανομβρίας ήταν πράγματι ανάποδο να κινήσουν καλοκαιρικά τα νερά στα κουτσολάκκια και να κατεβάσουν τα ποτάμια.

Μέσα στα ανάποδα για πρώτη φορά καλοκαίρι δεν είχαμε λειψυδρία σε ορισμένα χωριά που συνέβαινε και τα λουλούδια δεν στερήθηκαν το νεράκι τους. Μετεωρολογικά ανάποδα με δυσάρεστα αλλά, και ευχάριστες επιπτώσεις. Η φύση έχει το δικό της ρολόι.

ΧΡΟΝΟΓΡΑΦΙΚΑ

ΕΡΗΜΙΑ ΚΑΙ ΜΟΝΑΞΙΑ

οι θαμώνες και σε πολλά δεν συμπληρώνουν ούτε «τετράδα» για πρέφα ή δηλωτή.

Ερημιά και μοναξιά στο μεσο-

«Τα ορεινά χωριά της πατρίδας μας παγώσανε. Κι άμα παγώσανε στον άρρωστο τα άκρα του, δεν την γλυτώνει η καρδιά του».

χώρι και ανατριχιαστική ησυχία στις ρούγες. Όπου περνάει κανένα αυτοκίνητο ταράζεται η σιωπή και

ο ταχυδρόμος δηλοποιεί πως κάποιοι μένουν ακόμη που παίρνουν κυρίως τις συντάξεις και τους λογαριασμούς. Οι καμπαναριόχοι

σπουργίτες είναι η μόνη φωνή της φύσης μια και σπάνιζαν όλα τα ζωντανά της που εξαφάνισε το αλόγι-

στο κυνήγι των κουρσάων του φυσικού μας περιβάλλοντος. Ερημιά και μοναξιά στα ακρόγια της πατρίδας μας που κάνουν ακαθόριστα πια τα σύνορα και γίνεται ανέλεγκτη η κυκλοφορία των λαθρομεταναστών και όλων των άλλων λαθροεργονώντων. Ερημιά και μοναξιά που γεμίζουν απογοήτευση και πικραίνουν την γεύση της ζωής. Για τους ηλικιωμένους είναι ο χειρότερος σύμβουλος. Το ραδιόφωνο, η τηλεόραση και το τηλέφωνο παίρνουν το ρόλο της συ-

Συνέχεια στην 5η σελ.

Έφυγε το καλοκαίρι. Ένα καλοκαίρι που δεν χαρακτηρίστηκε για τον καλό καιρό αφού οι συνεχείς βροχές και τα πρόωρα κρύα δεν κράτησαν κόσμο. Έφυγαν νομίζοντας πολλοί παραθεριστές και οι «διώχνες» σαν φυτόσαν στις αυλές και στους κήπους των σπιτιών είδαν τις πόρτες κλεισμένες και τα παράθυρα σφραγισμένα. Η ερημιά πλάκωσε τα χωριά μας, ιδιώς τα μικρότερα, και η μοναξιά εγκαταστάθηκε για τους λίγους μόνιμους κατοίκους του χειμώνα ή τους καπιτωτέρους παραθεριστές. Στα καφενεία αραιώσαν απελπιστικά

Γάμος στο Γεροπλάτανο

Φέτος στο χωριό μας έγιναν δυο παραδοσιακοί γάμοι. Του Αποστόλη Σ. Λιάπη με την κόρη του παπα-Τηλέμαχου Μάντζιου, Αμαλία στις 2 Σεπτέμβρη έγινε ο γάμος του Χρήστου (Τάκη) Λάκκα με την Ιωάννα Παράσχου από την Πωγωνιανή, κόρη του φίλου μας Γεωργίου Παράσχου.

Κρατήθηκε η παράδοση. Αναβίωσαν ήθη και έθιμα του παραδοσιακού γάμου με κλαρίνα και κοινά τραπέζια στην πλατεία του χωριού. Ακούστηκαν παλιά τραγούδια του γάμου και ξαναζω-νάνεψε ο τόπος.

Στα ταιριασμένα ζευγάρια Αποστόλη Σ. Λιάπη και Χρήστου Β. Λάκκα καθώς και στους γονείς τους θερμά συγχαρητήρια. Να ζήσουν, να γεράσουν και με πολλούς απογόνους.

Σ. ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ

ΣΥΓΧΑΡΗΤΗΡΙΑ

Η Μαρία Μοριάδη, εγγονή του Αλεξάνδρου Κολέφα, πέτυχε στις εισαγωγικές εξετάσεις στο τμήμα της Θεολογίας του Πανεπιστημίου Αθηνών.

Της ευχόμαστε θερμά συγχαρητήρια.

Μανώλης και
Φωφώ Κολέφα

Η ΦΩΝΗ ΤΟΥ ΠΩΓΩΝΙΟΥ

Περιοδική Έκδοση για τους Πωγωνήσιους

ΕΔΡΑ: Πωγωνιανή
Ιδιοκτήτης-εκδότης-διευθυντής:
Κων. Χρ. Κωστούλας

Διευθύνσεις επικοινωνίας:
Πωγωνιανή (Τ.Κ. 44005), τηλ. 0657-31333
Ιωάννινα-Οπλ. Πουτέσης 16 (Τ.Κ. 45332),
τηλ. 0651-70485

ΦΩΤΟΣΤΟΙΧΕΙΟΘΕΣΙΑ ΕΚΤΥΠΩΣΗ
«ΤΥΠΟΕΚΔΟΤΙΚΗ ΗΠΕΙΡΟΥ ΕΠΕ»
Πέραμα Ιωαννίνων

ΔΙΑΝΕΜΕΤΑΙ ΔΩΡΕΑΝ

ΗΠΕΙΡΩΤΕΣ ΤΕΧΝΙΤΕΣ-ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΕΣ

(Βασίλης Π. Παπαβασιλείου)

Η πατροπαράδοτη Ηπειρωτική μετροφορσύνη και οι γνωστές δύσκολες συνθήκες αντιμετώπισης της ζωής δεν επέτρεψαν, έγκαιρα και εντυπωσιακά, σε ταλαντούχους Ηπειρώτες τεχνίτες-καλλιτέχνες — όπως ο Βασίλης Παπαβασιλείου — να επιδοθούν αποκλειστικά στην παραγωγή εμπνευσμένων καλλιτεχνικών δημιουργημάτων και να ξεχωρίσουν μορφές και πρότυπα τέχνης, που δένουν, παραδοσιακά και ανόθευτα, τον Ηπειρώτη μάστορα με τη γνήσια και αυθεντική μορφή της τέχνης του.

Τούτη, αλήθεια, την πραγματικότητα αποκαλύπτει, με την πρόσφατη καλλιτεχνική του παραγωγή ο σκαλιστής-τεχνίτης Βασίλης Π. Παπαβασιλείου, από το Ωραιόκαστρο (Λαχανόκαστρο) Πωγωνίου. Μια ασύγκριτη σε πειστικότητα και εκφραστικότητα εικόνα της Παναγίας, σκαλισμένη σε ολόσωμο ξύλο (διαστ. 0,90X0,65) αποτελεί ανεκτίμητο θρησκευτικό και καλλιτεχνικό κόσμημα-αφιέρωμα στην εκκλησία του χωριού του. Με αρμονικά συγκλινουσες ανθρωπο-συμμετρικές αναλογίες στην απεικόνιση της μορφής της βρεφοκρατούσας Θεοτόκου, ο καλλιτέχνης όχι μόνον χαράζει στο ξύλο ένα γνήσιο παραδοσιακό πρότυπο αγίας μορφής, αλλά μορφοποιεί πα-

ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΟ

Ο Πολιτιστικός Σύλλογος Ζαβρόχου ευχαριστεί και δημόσια το συγχαριανό Νικόλαο Παππά για την προσφορά του στο Μουσείο Ζαβρόχου μιας πλήρους νυφιατικής δeroπολίσιας στολής στη μνήμη του γιού του Χρήστου και της συζύγου του Βασιλικής.

ράλληλα και το αρχέτυπο της στοργικής και πονεμένης μάννας, όπως την έζησε και την γνώρισε ο λαός μας στις δύσκολες και δραματικές ιστορικές συγκυρίες, ιδιαίτερα στον δικό μας τον Ηπειρωτικό χώρο. Το χέρι του Παπαβασιλείου, με οδηγό το όραμα και την πίστη, έσκαψε το ξύλο, απ' όπου αναδύθηκε μια Παναγία, μορφή και σύμβολο της αγάπης, του πόνου και της λύτρωσης, όπως την είχε κλείσει κατάβαθα στο νου του, την καρδιά του και την ψυχή του ο κάθε Ηπειρώτης.

Όσοι κατά καιρούς επισκέπτονται την περιοχή αξίζει να σταθούν στην εκκλησία του Ωραιόκαστρου, για να εκτιμήσουν την ατίμητη καλλιτεχνική προσφορά του πατριδολάτρη Βασίλη Παπαβασιλείου. Συνεχίζει, ταπεινά και αθόρυβα, μια παραδοσιακή τέχνη, που τα πρότυπα της, ενώ λαμπρύνουν το Βυζάντιο και ιστορούν τους αγώνες του Έθνους, παράλληλα συνεχίζουν να κοσμούν και σήμερα ναούς, προσκυνητάρια και γραφικά ξεκλήσια σε όλη την έκταση της Ορθοδοξίας και του Ελληνισμού.

Κ.Ι.Τ.

ΕΠΙΤΥΧΙΕΣ

- ♦ Μαρία Βίλλη του Μενελάου από Δελβινάκι, Πολιτικών Μηχανικών Πολυτεχνείου Αθηνών
- ♦ Κων. Τόμος του Δημητρίου εκ Πωγωνιανής επέτυχε στην Ιατρική Ιωαννίνων

ΘΑΝΑΤΟΙ

- Απεβίωσε στα Γιάννενα ο Κων. Λύτσικας ετών 65 από Σωπική
- Απεβίωσε στα Γιάννενα ο Γεώργιος Δουρδούφης ετών 88 από Δελβινάκι
- Απεβίωσε στα Γιάννενα και κηδεύτηκε στην Πωγωνιανή ο Αθαν. Κουκουλάρης ετών 85
- Απεβίωσε στα Γιάννενα ο Ανδρέας Βυζούκης του Νικολάου ετών 22 από τις Δρυμάδες

**ΚΑΤΑΚΩΡΗΣΕΙΣ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ
ΔΩΡΕΑΝ**

ΕΓΚΡΙΣΗ ΒΙΒΛΙΟΥ ΓΙΑ ΤΙΣ ΣΧΟΛΙΚΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Το Υπουργείο Παιδείας με την αριθμ. 13/27-3-1995 πράξη της αρμόδιας επιτροπής, ενέκρινε το βιβλίο του φιλόλογου Αθανασίου Δέμου «ΕΛΛΗΝΟΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΟΙ ΠΑΛΜΟΙ» και το συμπεριέλαβε στον κατάλογο των εγκεκριμένων βιβλίων για τις σχολικές βιβλιοθήκες, σύμφωνα με το Νόμο 1566/85, άρθρο 43.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΟ

Ο Φιλεκπαιδευτικός Λαογραφικός Πολιτιστικός Σύλλογος Πωγωνιανής εκφράζει τις πιο θερμές ευχαριστίες αλλά και την ευγνωμοσύνη προς την Αδελφότητα Πωγωνιανής και περικύρων που έχει έδρα την Ν. Υόρκη των Η.Π.Α., που και εφέτος ενίσχυσε με 800 δολάρια Αμερικής τον Σύλλογό μας, για τους σκοπούς του. Η αρκετά σημαντική φροντίδα και αγάπη της Αδελφότητας μας δίνει δύναμη να αγωνιζόμαστε με περισσότερο σθένος για την πνευματική καλλιέργεια των μαθητών του Γυμνασίου-Λυκείου.

Ο πρόεδρος του Συλλόγου
Γ. Παράσχος

ΧΡΗΣΙΜΑ ΤΗΛΕΦΩΝΑ

ΚΩΔΙΚΟΣ 0657	
ΟΤΕ Δελβινάκιου	22399 22121 22139
ΔΕΗ Δελβινάκιου	22211
Ταχ. Βήσσανης	71249
Ταχ. Δελβινάκιου	22244
Ταχ. Πωγωνιανής	31210
Δημόσιο Ταμείο	22246
Συμβολαιογραφείο	22198
Ιερά Μητρόπολη	22203
Κυνηγετικός Σύλλογος	22359
Κέντρο Υγείας	22222
Δελβινάκιου	22540, 22541
Φαρμακείο Δελ.	22525
Φαρμακείο Κεφ/σου	41012
Ιατρείο Βασιλικού	41300
Ιατρείο Βήσσανης	71366
Ιατρείο Κερασόβου	22112
Ιατρείο Κεφ/σου	41586
Ιατρείο Κτισμάτων	51201
Ιατρείο Πωγωνιανής	31203
Αστυνομία Δελ/κίου	22216 22365
Αστυνομία Βήσσανης	71243
Αστυνομία Καστανής	61270
Αστυνομία Κεφ/σου	41216
Αστυνομία Κτισμάτων	51292
Αστυνομία Πωγ/νής	31201
Ελεγχος Διαβατηρίων	
Κακαβιάς	51230
Τελωνείο Κακαβιάς	51210
Δασονομείο	22208
Φυλάκιο Κακαβιάς	51300
Φυλάκιο Δρυμάδων	31344

ΤΟ LEADER Α'

Το Α' LEADER εξαντλήθηκε. Και τα έργα που είχαν ενταχθεί σχεδόν τελειώνουν. Τα τελευταία μικρά έργα που εντάχθηκαν ήταν τα τρία μουσεία Στρατινίστας προϋπολογισμού 5 εκ., Καστανής 12 εκ. και Ζαβρόχου 8,5 εκ. τα οποία βρίσκονται στα τελειώματα. Μαζί με το Μουσείο Πωγωνιανής που έφτασε τα 18 εκ. ο πολιτιστικός αυτός τομέας απορρόφησε 43,5 εκατομμύρια και αποτελεί μια καλή επένδυση αρκεί να αποδώσει από εδώ και πέρα. Ο ξενοδοχειακός τουριστικός τομέας με τους τέσσερις ξε-νώνες (Δολού, Δελβινάκιου, Ωραιόκαστρου) είναι ένα καλό πρώτο βήμα συμβολής στην τουριστική ανάπτυξη. Το περιβάλλον με το αισθητικό δάσος Αγ. Ιωάννη Δελβινάκιου και αξιοποίηση χαράδρας Κουβαρά ήταν πράγματι μια πρωτοποριακή δουλειά για την επαρχία μας. Τέλος το εκτροφείο θηραμάτων Δελβινάκιου που ήταν μια άλλη ξεχωριστή πρόταση δεν απέδωσε ακόμη. Έστω και με δυσκολίες και καθυστερήσεις με το LEADER Α' κάτι έγινε για την περιοχή, θα λέγαμε ψίχουλα απ' όσα άλλα προβλέπονται από τα Ευρωπαϊκά προγράμματα που πέρασαν ανεκμετάλλευτα. Πρέπει όμως να πούμε πως διαταγμοί και έλλειψη δραστηρίων και αποφασιστικών παραγόντων και φορέων είναι μια Πωγωνήσια αδυναμία που πρέπει να αναστραφεί. Το LEADER Β' σε λίγο θα δεχθεί προτάσεις. Η νέα ευκαιρία για καινούργιες ιδέες.

Διανομή λαδιού και...παλιές αναμνήσεις

Σαν βοήθεια των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων μοιράστηκε λάδι στους κατοίκους των χωριών. Η διανομή έγινε βάσει καταστάσεων που συντάχθηκαν από τις κοινότητες για τους μόνιμους κατοίκους, 20 κιλά κατά οικογένεια. Παραβλέποντας κάποια προβλήματα που δημιουργήθηκαν κατά την συμπλήρωση των καταστάσεων των μόνιμων κατοίκων η διανομή αυτή του λαδιού έχει και μια άλλη διάσταση. Μας θύμησε την εποχή της ΟΥΝΡΡΑ. Όστε φτάσαμε πάλι σε μια κατάσταση φτώχειας που να χρειάζεται η διανομή τροφίμων για να ικανοποιηθεί η επι-σπιτιστική ανάγκη των κατοίκων των χωριών μας; Είναι μια σκέψη και ένας προβληματισμός συγχρόνως απ' αυτή τη μορφή βοήθειας. Πρέπει να θυμηθούμε πως η Ήπειρος είναι τελευταία στον κατάλογο ανάπτυξης όλων των περιοχών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Και το Πωγωνί από τις τελευταίες επαρχίες της Ηπείρου.

ΠΑΛΙ ΤΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ

Δεν ξεχνούν οι Πωγωνήσιοι πόσες ελπίδες έχουν δημιουργηθεί κατά το παρελθόν από τις προσπάθειες ερευνών για τον εντοπισμό κοιτασμάτων πετρελαίου.

Το Συμβούλιο Περιοχής

Δημοσιεύτηκε η απόφαση με την οποία προσδιορίζονται τα Συμβούλια Περιοχής της Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Σύμφωνα με την απόφαση το Δελβινάκι ορίζεται ως έδρα του Συμβουλίου Περιοχής της 3ης Εδαφικής Περιοχής του Νομού Ιωαννίνων και περιλαμβάνει όλα τα χωριά της επαρχίας Πωγωνίου.

Οι επιφανειακές ενδείξεις ασφάλτου κοντά στην Λάβδα στις γνωστές «αριμνές» είναι ένα σημάδι που τροφοδοτεί από χρόνια την φαντασία και την υποψία για ύπαρξη πετρελαίου το οποίο κάποια «συμφέροντα» δεν αφήνουν να βγει. Τελευταία υπάρχουν πληροφορίες ότι θα ξαναρχίσουν οι έρευνες στην Ήπειρο για τον εντοπισμό κοιτασμάτων πετρελαίου. Στον πίνακα των τόπων που θα γίνουν έρευνες αναφέρεται και το Πωγωνί. Περιμένουμε και τούτο το πείραγμα. Να μην χάνεται η ελπίδα.

ΤΟ LEADER Β'

Βάσει προτάσεων που είχαν υποβληθεί στο παρελθόν έχει υποβληθεί στο Υπουργείο Γεωργίας από την αναπτυξιακή εταιρεία ΗΠΕΙΡΟΣ Α.Ε. πλαίσιο πρόγραμμα. Μέχρι το τέλος του έτους αναμένεται η έγκριση. Μετά την έγκριση θα γίνουν οι πίνακες των έργων βάσει παλαιών προτάσεων-αιτήσεων αλλά και νέων που θα υποβληθούν. Όλες οι προτάσεις θα αξιολογηθούν κατά τομέα στόχων του προγράμματος για την έγκριση των καταλληλότερων και παραγωγικότερων. Όσοι έχουν κάτι καινούργιο στο μυαλό τους ας το δουλέψουν από τώρα ώστε να είναι έτοιμοι να υποβάλλουν την πρότασή τους. Η ευκαιρία δίνεται και είναι για τους πρωτοπόρους (leader) που θέλουν να φτιάξουν κάτι στο χωριό τους, στην επαρχία μας. Και οι ευκαιρίες δεν έρχονται κάθε μέρα. Γιατί όπως έλεγε κι ο παπός μου «ο Κουβαράς δεν κατεβάζει κάθε μέρα ξύλα»!

Περάσματα χασίς

Πληθαίνουν τα περιστατικά συλλήψεως μεταφορέων χασίς από τις Αστυνομικές Αρχές του Νομού.

Πολλά περιστατικά έχουν σημειωθεί στο πέρασμα της Κακαβιάς όπου εντοπίστηκαν και συνελλήφθησαν μεταφορείς χασίς σε σάκους, δέματα και βαλίτσες.

Επίσης και περιστατικά συλλήψεως λαθρομεταναστών με χασίς έχουν εντοπιστεί.

Το φαινόμενο έχει πάρει διαστάσεις και όπως είναι γνω-

στό τα κυκλώματα ναρκωτικών κινούνται από αδιότακτους ανθρώπους. Έτσι η περιοχή μας που τόσο δοκιμάζεται από όλες τις λαθρεργείες που γίνονται έχει έναν επιπλέον κίνδυνο να αντιμετωπίσει καθώς κανείς δεν ξέρει τι άνθρωπος του τυχαίνει στο δρόμο.

Είναι ένα ακόμη στοιχείο που υποβαθμίζει την επαρχία μας και κάνει την ζωή των κατοίκων ανήσυχη και επικίνδυνη. Ας γίνεται τουλάχιστον και καμιά διαμαρτυρία.

Οι πολεμικές επανορθώσεις από τη Γερμανία

Πολύς θόρυβος έγινε τελευταία για απαιτήσεις αποζημιώσεως πολεμικών επανορθώσεων από την Γερμανία. Πολλά γράφηκαν και πολλοί έκαναν αγωγές. Οι Γερμανοί κατακτητές στα χωριά μας και πολλοί οδηγήθηκαν στα στρατόπεδα. Δεν είναι γνωστό πόσοι διεκδικούν και έκαναν αγωγές.

Και είναι άγνωστο τι τελικά θα επιτύχουν αφού το Γερμανικό κράτος αρνείται ότι χρωστάει. Πενήντα χρόνια μετά το τέλος του πολέμου γίνεται ακόμη λόγος για αποζημιώσεις που δεν πήραν οι παθόντες ενώ πολλοί λένε πως τα πήρε το Ελληνικό κράτος και έδωσε ψίχουλα, κάποιο δεκαχίλιάρο, στους δικαιούχους. Περιμένουμε να δούμε αν αυτό είναι κάτι ή θα εξελιχθεί σε έναν ακόμη εμπαιγμό των παθόντων.

Ο «ΔΑΚΤΥΛΙΟΣ» ΤΟΥ «ΜΕΣΑ» ΠΩΓΩΝΙΟΥ

Οι Πωγωνήσιοι του ξεκομμένου Πωγωνίου των χωριών Σωπικής, Πολιτάνης, Σχωριάδων, Μαυρόγεργου, Χλωμού και Τσιάπτας συνεχίζοντας την παράδοση αξιοποίησης της φιλογένειας ξεκίνησαν μια εκστρατεία να φτιάξουν το οδικό δίκτυο που εξυπηρετεί εσωτερικά (δακτύλιος) τα χωριά τους. Σχετικό ενημερωτικό φυλλάδιο που κυκλοφόρησε το φιλοξενούμε σαν ένθετο στην εφημερίδα για να συνδράμουμε έτσι στην ενημέρωση όλων των Πωγωνησίων.

ΤΟ ΒΗΜΑ ΤΩΝ ΑΝΑΓΝΩΣΤΩΝ

ΓΙΑ ΤΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΟΝΟΜΑΤΑ

♦ Συνέχεια μιας συζήτησης που άρχισε από τη ΝΕΑ ΦΩΝΗ ΤΟΥ ΠΩΓΩΝΙΟΥ

Αγαπητέ Κώστα
 Η διενεξή μου με τον κ. Λιολιάκη όσον αφορά στα προελληνικά ονόματα συνεχίζεται. Υποστηρίζω ότι ονόματα όπως Αθήνα, Ζάκυνθος, Κόρινθος, Μήθυμνα, Λάριμνα, Μυκαλίσσος, Τυλίσσος, Τίρυνς, Αμάρυνθος, Ερύμανθος, Ιλισσός, Κηφισός, Αλικαρνασός, Γαργητός, Λυκαβηττός, Υμητός και πολλά άλλα δεν ετυμολογούνται ελληνικά. Με ρώτησε πως το ξέρω. Του απάντησα στο φύλλο σας του Απριλίου. Επιλεκτικά και ελλιπώς τα βρήκε ο φίλος. Τον πληροφορώ ότι τα «επιλεκτικά» και «ελλιπή» είναι παρμένα από την «Ιστορία της Ελληνικής Γλώσσας» του καθηγητή της Γλωσσολογίας του Παν/μιου Αθηνών Γεωργίου Κουμουτσώλη (Αθήνα 1954, Εκδόσεις Ν. Πιπταμίτη). Εκεί εξετάζεται λεπτομερώς το όλο ζήτημα που μας ενδιαφέρει. Χωρίς καμιά αμφισβήτηση και έτσι το διδαχθήκαμε ως φοιτητές. Και ήταν ο Γ. Κουμουτσώλης ο διάδοχος της έδρας ενός μεγάλου καθηγητή και ιδρυτή της Γλωσσολογίας στην Ελλάδα, του Γεωργίου Χατζιδάκη και συνεχιστής του.

Ας εξετάσουμε όμως τώρα τα «μη επιλεκτικά» και «μη ελλιπή» δικά του.

Πρώτο σφάλμα να ερμηνεύει «κατά το δοκεί του», όπως λέμε στην Ήπειρο, τη λέξη «βαρβαρος». Η λέξη αυτή αρχικά δεν είχε κάτι το υποτιμητικό. Απλώς σήμαινε κάποιον που δεν μιλούσε ελληνικά, τον ξένο, αυτόν που λέμε σήμερα με τον αγγλικό όρο foreign.

Μόνο μετά τους περσικούς πολέμους έλαβε την έννοια του αμαθή, του αγροίκου (λεξικό Lidell-Scott, λήμμα «βαρβαρος»). Πρόγαμια στο Δημοσθένη—μιας του τέταρτου αιώνα—η λέξη έχει πολιτισμική σημασία και το έχω τονίσει ιδιαίτερα, όταν δημοσιεύσα στην «Επίταλσο» τη μελέτη μου για την ελληνικότητα των Μακεδόνων. Ποιός συγγραφέας και ποιού αιώνα αναφέρει για τους Ήλιους και τους Αυοίς το χαρακτηρισμό «βαρβαροι», δεν μας το λέει ο κ. Λιολιάκης. Στην περίπτωση αυτή τα προγενέστερα δεν ερμηνεύονται με τα υστερότερα (π.χ. η λέξη εκκλησία δεν σημαίνει ναό στους αρχαίους).

Σφάλει επίσης ο κ. Λιολιάκης όταν προσπαθεί να ερμηνεύσει τους στίχους του Ομήρου που αναφέρονται στην Κρήτη και τις διαφορετικές γλώσσες που μιλούν εκεί, πως «πρόκειται για μικρότερες διαλεκτικές ιδιομορφίες».

Είναι ιστορικά αναμφισβήτητο πως οι Αχαιοί των Μυκηνών φτάνουν στην Κρήτη, όταν το νησί βρίσκεται σε παρακμή, μετά το 1450. Είναι επίσης αποδεκτό πως οι Μυκηναίοι ως τότε ήταν αναλφάβητοι, άγριοι και πολεμοχαρείς σε αντίθεση με τους εκλεπτυσμένους και ειρηνικούς Μινωίτες. Το αλφάβητο που χρησιμοποιούσαν οι Μινωίτες ήταν κατάλληλο για τη γλώσσα τους, όχι για την ελληνική. Προσαρμόστηκε βέ-

βαια σε αυτήν, αλλά με την αποκρυπτογράφηση που έκανε ο Ventris αποδείχτηκε πόσο ατελής ήταν η προσρμογή. Πρόκειται για την γραφή που μας έγινε γνωστή ως Γραμμική Β' :δα-που-ρι-το-ζο=λαβυρινθιο (γενική), πο-τι-νι-ζα=πότνια, Α-τά-να=Αθάνια, Βα-κα-κα=άναξ.

Η Γραμμική Α', η γλώσσα των Μινωιτών, μας είναι άγνωστη, δε διαβάστηκε ακόμη. Η γλώσσα αυτή «ανήγεται στο 16ο π.Χ. αιώνα και στους επόμενους και είχε χρησιμοποιηθεί από τους προελληνικούς πληθυσμούς της Κρήτης» (Ιστορία της Unesco σελ. 1188).

«Οι πρώτοι Μυκηναίοι μετανάστες ήταν λαός φυλετικά ξένος προς τους Κρητικούς, που μιλούσε ελληνική γλώσσα» (Αυτόθι σελ. 489-90).

«Ονόματα μη ελληνικής καταγωγής: Υάκινθοι, Αθηνά, Δίκτυνα, Βοιτόμαχες, Περεφόννη» (Αυτόθι σελ. 1361).

«Παισάρα=ολόφωτη. Μετάφραση στα ελληνικά κάποιου άγνωστου Μινωικού ονόματος» (Ιστορία του Ελλ. Έθνους, Εκδοτική Αθηνών τ. Α' σελ. 223. Γράφει ο Στυλιανός Αλεξίου).

Οι Ετεόκρητες ήταν απόγονοι των Μινωιτών... διασώθηκαν πιο ανατολικά (της Κρήτης) όπου θα επιβίωσαν για πολλούς αιώνες ακόμη (Αυτόθι τ. Β' σελ. 33. Γράφει ο Μιχ. Σακελλαρίου) και παρακάτω, στη σελ. 238, ο ίδιος συγγραφέας: «Θράκες, Λυδοί, Κάρες, Ετεόκρητες... ο εξελληνισμός τους έγινε εντός πολλών αιώνων». Και στη σελ. 334 γράφει ο Ιωάννης Σακελλαράκης: «Ο πληθυσμός της Κρήτης ήταν γνήσιοι Μινωίτες, Αχαιοί και Κύδωνες...»

Οι Κύδωνες θεωρούνται φύλο με προβληματική καταγωγή... Ετεόκρητες ήταν οι παλαιοί γνήσιοι Κρήτες.

Στη συνέχεια της επιστολής του ο κ. Λιολιάκης, νέα παρανόηση κάνει στον Όμηρο. Γράφει: «Ο Όμηρος στα έπη του μας δίνει περισσότερη την εντύπωση ότι η ιστορία του εξελίσσεται μεταξύ ανθρώπων που έχουν την ίδια θρησκεία, τα ίδια συμποσιακά και ταφικά έθιμα, την ίδια γλώσσα. Σε καμιά περίπτωση δεν γεννάται πρόβλημα επικοινωνίας, δεν αναφέρονται διερμηνείς (!)».

Ο Όμηρος κ. Λιολιάκη, είναι ποιητής και όχι ιστοριογράφος και απευθύνεται σε ελληνικό κοινό. Συγχωρέστε τον Αισχύλο, που χωρίς διερμηνέα στους «Πέρσες» του, βάζει στο χορό των Περσών, την Ατσία, τον Ξέρξη, το Δαρείο, τον πέση αγγελιοφόρο να μιλούν ελληνικά χωρίς διερμηνέα.

Κατά τον ίδιο τρόπο συγχωρέστε τον Ευριπίδη που στη βαρβαρική χώρα των Ταύρων, τοποθετεί μια ελληνική θεότητα να δέχεται ανθρώπινα σπείες και το βασίλειό της χώρας Θόα, να μιλεί ελληνικά χωρίς διερμηνέα, ή τον Περικλή στο ομώνυμο έργο του Σαίξπηρ να μιλεί αγγλικά.

Κι οι Τρώες ωςτρόβατα σε τσίλιγγα τρανούν τη μάντρα στέκουν

μύρια, ν' αρμέζουν τ' άσπρο γάλα τους κι ως καρτερούν βελάζουν χωρίς αναπαύο, τ' αρνάκια τους γροικώντας όμοια τότε των Τρώων ο αλαλητός ασκόνονταν μες στο φαρόδι τ' ασκήρι (Ιλιάδα Δ στ. 433-436).

«Οι Τρώες και οι σύμμαχοί τους δεν είναι μόνο βαρβαρόφωνοι, είναι και που μιλούν διαφορετικές γλώσσες κι ανάμεσα τους, έτσι που έχουν μαζευτεί στο Ίλιο από χώρες διάφορες, από τη Λυκία, από τη Λυδία, από την Καρία. Όμως ο ποιητής είναι αναγκασμένος συμβατικά να τους παρουσιάσει να μιλούν ελληνικά και μεταξύ τους και με τους Έλληνες. Και μόνο η παρομοίωσή τους με ζώα που βελάζουν θα υποδηλώσει τη βαρβαροστομία τους. Στων ανθρώπων τ' αφτιά και μάλιστα των Ελλήνων η ξένη γλώσσα ηχεί σαν άναρθρη και με δίχως νόημα» (Ι.Θ. Κακριδής «Από τον κόμο των Αρχαίων» τ. Α' σελ. 118-119, Αθήνα 1954).

Προσέχουμε τους όρους «βαρβαρόφωνοι», «βαρβαροστομία» που χρησιμοποιεί ο Κακριδής για τον Όμηρο. Δεν έχουν καμιά πολιτισμική σημασία.

Μιλώντας ο Θουκυδίδης για τον Όμηρο μας λέει «ου μην ουδέ βαρβαρως είρηκε, δια το μηδέ Έλληνας πω, ως εμοί δοκεί, αντίπαλον εις εν όνομα αποκερύσθαι» (=ούτε βαρβαρως βέβαια μνημονεύει, γιατί, κατά τη γνώμη μου, δεν είχε ξεχωριστεί ο όρος Έλληνας σε ένα εθνικό όνομα). Αυτά στην εποχή των Τρωικών και δώθε.

Με πολλή μετροφοροσύνη παρακάτω ο κ. Λιολιάκης χαρακτηρίζει τον πατέρα της Ιστορίας τον Ηρόδοτο, τον αυθεντικό ιστορικό των περσικών πολέμων, «αρχαίο». Ο Άγγελος Βλάχος που τον έχει μεταφράσει, έχει συγγράψει ολόκληρο βιβλίο εναντίον των παρανοήσεων, ιδίως του Πλούταρχου, με τον τίτλο «Ηρόδοτος ο αδικημένος».

Όσοι διαβάζουν τις παραγράφους 1,57 και 1,58 θα καταλάβουν πως ενώ ξεκινά υποθετικά για τους Πελασγούς, καταλήγει σε βέβαιο συμπέρασμα για το ότι δεν ήταν Έλληνες: «Προς δη ως έμοιγε δοκέει, ουδέ το Πελασγικόν έθνος εόν βαρβαρον, ουδαμιά μεγάλως αυξηθήναι» (=κατά τη γνώμη μου ούτε το Πελασγικό έθνος, που ήταν βαρβαρο, σε καμιά περίπτωση δεν αυξήθηκε πολύ) 1,58.

Γράφει ο κ. Λιολιάκης «και το πιο αστέιο να αναφέρει (ο Ηρόδοτος) "και όσων άλλων Πελασγικών πόλεων έχουν αλλάξει τα ονόματα από τότε" (λόγω εξελληνισμού). Ώστε, κατά τον Ηρόδοτο, υπήρχαν από τότε Έλληνες που προτιμούσαν (όχι βέβαια από φόβο) τα εξελληνισμένα τοπωνύμια».

Να ιδούμε που έγκειται το αστέιο. Το «λόγω εξελληνισμού» μέσα σε παρενθεση, είναι ερμηνεία που δίνει ο ίδιος. Οι τοπωνυμικές αλλαγές όμως βασίζονται πιο πολύ σε ιστορικούς

λόγους. Ξέρουμε όμως και τα παλαιότερα ονόματα. Απία λεγόταν πιο παλιά η Πελοπόννησος, Έφυρα η Κόρινθος, Ικός η Αλλόνησος, Παφθενόπη η Νεάπολις, Βυζάντιο η Κωνσταντινούπολη, Ραιδεστός η Βισάνθη, Πέρινθος η Ηράκλεια, Κατάστεο ο Βόσπορος, Ψηλορείτης η Ίδη, Καλαμάς ο Θάμης. Για εξελληνισμό πρόκειται.

Επειδή άλλαξε η Απία και έγινε Πελοπόννησος, για να φέρω ένα παράδειγμα, δεν σημαίνει ότι ο Πέλοψ ήταν Έλληνας, αφού ήρθε από την Ασία και το όνομά του σημαίνει μαυρομούρης.

Ο κ. Λιολιάκης όμως θέλοντας να πολεμήσει εμένα, έγινε πολέμιος των δικών του θεωριών και εδώ είναι το αστέιο. Ο ίδιος διατείνεται ότι οι Πελασγοί ήταν Έλληνες και αυτό προσαθεί να δείξει στις επιστολές του. Τώρα, πως γίνεται να παραδέχεται εξελληνισμένα... ελληνικά, έγκειται στον ίδιο να μας το αποδείξει!

Αγαπητέ Κώστα
 Δεν έχω φθάσει ούτε καν στα μέσα της απαντητικής μου επιστολής και βλέπω ότι κάνω μεγάλη κατάχρηση του χώρου της εφημερίδας σου. Στην περίπτωση που ο κ. Λιολιάκης επανέλθει, είμαι υποχρεωμένος να σου στείλω και τα υπόλοιπα. Και, φυσικά, να απαντήσω και σε ότι νεότερο. Θα τελειώσω με το πιο τελευταίο που υπάρχει στα χειρόγρατά μου.

Είναι η περίπτωση του Διονυσίου Αλικαρνασά. Έτρεξα να τον αναζητήσω. Δεν τον βρήκα πουθενά. Δεν υπάρχει καμιά έκδοση από ελληνικό οίκο. Ψυλλιάστηκα. Έτρεξα στις εγκυκλοπαίδειες. Και εκεί διάβασα πως αναφέρεται ότι οι Πελασγοί ήταν οι πρώτοι κάτοικοι της Ρώμης και αφού αυτοί οι Πελασγοί προέρχονταν από την Αρκαδία («Ηλιος») άρα οι Ρωμαίοι ήταν Έλληνες. Αυτά γράφονται στις Ρωμαϊκή εποχή (ο συγγραφέας αυτός έζησε από το 60 ή 50 έως το 7 π.Χ.) και έχουν, βέβαια, πολλή σκοπιμότητα. «Δεν αποβλέπει μόνο στην προοπτική συμπλήρωσης των Ελλήνων προς τη Ρωμαϊκή πραγματικότητα, αλλά και στην πρόκληση ενατένσεως των τελευταίων, που συνεχώς τους συγκρίνει έναντι των πρώτων, για να συμπιράνει, σε κάθε βήμα, την υπεροχή τους σε όλες τις εκφάνσεις της ζωής» (Υδούρι).

«Πολλοί του δε ανευρίσκαι ελληνικά πρότυπα ρωμαϊκών θεσμών και άλλων πραγμάτων ουδεμιάν σχέσιν έχοντων προς αυτά» (Μεγάλη Ελληνική Εγκυκλοπαίδεια).

«Αυτό καθ' εαυτό το ιστορικό έργο του Διον. Αλικαρνασά είναι πησοςος σημασίας» (Πάπυρος-Λαρούς).

Ίσως από αυτά να γίνεται αντίληπτό γιατί δεν βρήκαμε Έλληνες εκδόσεις ως τώρα για το συγγραφέα που επικαλείται ο αγαπητός κ. Λιολιάκης. Ευχαριστώ για τη φιλοξενία
ΚΩΣΤΑΣ Γ. ΤΣΙΑΙΜΑΝΤΟΣ

1940. Η προέλαση του Ελληνικού Στρατού

(Αναμνήσεις του Θανάση Γκρόζα από τον Παλαιόπυργο, εφέδρου ανθυπολοχαγού του 7ου Συντάγματος Βαρέος Πυροβολικού. Από χειρόγραφες σημειώσεις που μας παραχώρησε η θυγατέρα του κ. Δημήτρη Αντωνίου)

«...Φτάσαμε παραπέρα από τη λίμνη της Ζαραβίνας και δεξιά του δρόμου βάλα-

θηκισμένες. Χαλίκια μόνον έπεσαν πάνω μας και σκοτώθηκε ένα μουλάρι. Στη ρίζα

Με το χαμόγελο στα χείλη

με και ετοιμάσαμε τα κανόνια να ρίξουν προς τη Μπούνα του Τεριαχίου όπου μάχονταν και αντιστέκονταν πεισματικά Ιταλικό τάγμα θανά-

Ορειβατικό πυροβόλο

του. Αεροπλάνα ιταλικά περνούσαν ψηλά, αλλά δεν μπορούσαν να μας διακρίνουν. Μια δύο ώρες μετά με μοτοσυκλέτα πήγα μπροστά προς το Χάνι Δελβινιακίου για το παρατηρητήριο του λοχαγού μου. Εκεί βγήκαν ξαφνικά από τη Ρωνίτσα δεξιά σμήνος Ιταλικών αεροπλάνων και μας έριξαν μπόμπες. Εμείς πέσαμε σε όρυγμα με χειροβομβίδες γεμάτο απο-

κλωνάρια των δένδρων της εκκλησίας για να περνούν εύκολα τα βλήματά μας προς τους Ιταλούς που ήταν πάνω στα Ελληνοαλβανικά σύνορα. Αλλά δυστυχώς από τις κινήσεις των δένδρων μας επεσήμανε Ιταλικό αεροπλάνο χαμήλωσε πολύ και άρχισε να μας πυροβολεί. Σταματήσαμε κάθε κίνηση και μπήκαμε σε πρόχειρα χαρτώματα με το γιατρό μας.

Προχωρείτε- Προχωρείτε

Στους πολυβολισμούς ο γιατρός έκανε μορφασμούς φόβου και αγωνίας θανάτου. Εγώ του έλεγε: «Αυτό θα είναι πιθανότατα το τέλος μας». Τη δύσκολή μας κατάσταση αντιλήφθηκε ο λοχαγός μας από το παρατηρητήριο του, που ήλθε πίσω μας. Αλεξόπουλος Ηλίας, άριστος πυροβολητής που χτύπησε το Ιταλικό πυροβολικό όταν άρχισε να βάλλει εναντίον μας, με αλληπάλληλες βολές και το ακινητοποίησε».

Από την Αρίνιστα προχώρησε στο δρόμο προς Κακαβιά, αλλά σταματήσαμε στη χαλασμένη γέφυρα του Γκόλα ως να φτιαχτεί από το μηχανικό μας. Αλλά επειδή δεν φαινόταν ακόμη, μαραγκοί από τα γύρω χωριά ήρθαν και το έφτιαξαν όπως μπορούσαν ξύλινο πάνω σε χονδρούς ξύλινους πασσάλους. Η μέρα είχε ευτυχώς συνεφιά μολυβή.

.....
 Προχωρώντας φτάσαμε στην Κακαβιά, χωρίς της

Ο Παν. Μπέτζιος στο Τάγμα Δελβινιακίου στο Χάνι

έδαφος με άφθαστο ηρωισμό και θυσίας του καθώς και στα επιτιθέμενα πεζικά τμήματά μας.

Εδώ σκοτώθηκε και ο χωριανός μου Γιάννης Αθ. Μπαλμπάνης...». Και η προέλαση συνεχίστηκε...

ΕΡΗΜΙΑ ΚΑΙ ΜΟΝΑΞΙΑ

Συνέχεια από την 1η σελ.

ντροφιάς για να σπείρει τον μονόλογο της απομόνωσής.

Ποία θάνατος άσπερη η πορεία των πραγμάτων στην επαρχία μας; Δανειζόμαστε την σκέψη του Φέου Θανάση Δουρδούτη, Δελβινιακώτη, όπως «με την ψυχή και με το γού» τα στοχάζεται και τα καταχωρεί σ' ένα προαστιακό έντυπο του παμπαύλου Αθηνόχωρου. «Τα ορεινά χωριά της πατρίδας μας παγώσανε. Κι άμα παγώσουνε στον άρροστο τα άκρα του, δεν την γλυνώνει η καρδιά του».

Είναι πολλές φορές, πολλοί εκείνοι οι συμπατριώτες μας που κάνουν αυτές τις πικρές σκέψεις. Κι άλλοι που προσπαθούν να τις αποφεύγουν. Καθώς όμως το ψυχόμετρο πέφτει και νέο αίμα δεν «φυτρώνει» τα λόγια για την παγώνα γίνονται επίκαιρα. Και κάθε φθινόπωρο που η ερημία και μοναξιά εγκαθίστανται στα χωριά μας και καθώς έρχεται το κρύο και ο χειμώνας η σκέψη χωρίς κόπο και αβίαστα προσεγγίζει έτσι, το φθινόπωρο των χωριών μας, την ειδικότητα της μοναξιάς και της ερημιάς.

K.K.K.

ΚΥΝΗΓΙ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

Κάτι καινούργιο ξεκινάει για το Πωγώνι

Το πείραμα έγινε

Δύο χρόνια μελετούσαν την περιοχή Πωγωνίου αλλά και άλλες περιοχές για την επιλογή της καταλληλότερης για την δημιουργία κυνηγο-τουριστικής επιχείρησης. Πρόκειται για ξένους επιχειρηματίες μεταξύ των οποίων ο Ελληνοαμερικανός κ. Λεωνίδας Καπετανάκης. Περιπάτησαν την περιοχή από Αργυροχώρι μέχρι Δρυμάδες, Δολό, Φαράγγι, Μπούνα και τα γύρω βουνά μελέτησαν ότι χρειάζεται από την βλάστηση και τα νερά μέχρι τα θηράματα και την οικονομία της περιοχής. Η γενική εντύπωση που δημιουργήθηκε από την έρευνα και την μελέτη ήταν πως η περιοχή είναι η καλύτερη προσφερόμενη για την οργάνωση και λειτουργία μιας κυνηγετικής και τουριστικής επιχείρησης, στάθμης προσφερόμενης σε ειδική πελατεία υψηλών απαιτήσεων και εισοδήματος με την σύγχρονη αναβάθμιση των χωριών. Υπάρχουν άτομα που προτιμούν τέτοιες εγκαταλειμμένες περιοχές όπου το ρολόι σταμάτησε πριν 40 και 50 χρόνια και το περιβάλλον διατηρεί την καθαρότητα και φυσικότητα. Κατ' αρχήν η στενή περιοχή που επιλέχθηκε ήταν έκταση του κάμπου Ξηροβάτου στα όρια των Ποντικατών για την εφαρμογή ενός πιλοτικού προγράμματος για εφέτος και την πρώτη εφαρμογή. Μια έκταση γύρω στα 200 στρέμματα νοικιάστηκε και προγραμματίστηκε η οργάνωση κυνηγιού για μια ομάδα ξένων επισκεπτών για τις αρχές Οκτωβρίου. Το πλαίσιο του προγράμματος ήταν: στην παραπάνω έκταση να αφιεθούν περίπου 2000 πέρδικες εκτροφείου που ετοιμάστηκαν αλλού λίγες μέρες πριν το κυνήγι για να εξοικειωθούν με το περιβάλλον. Πρόσληψη 12 ατόμων τα οποία θα επιβλέπουν την περιοχή και θα φροντίζουν τις πέρδικες. Παραμονή και φιλοξενία των ξένων κυνηγών στα τουριστικά συ-

γκροτήματα Κωσταρά στο Δολό. Οργάνωση του κυνηγιού με βοηθούς, σκυλιά, παροχή γεύματος στις Ποντικάτες και κάθε ευκολία. Η χρονική προετοιμασία έγινε σε κάθε λεπτομέρεια που μπορούσε να προβλέψει και το κυνήγι οργανώθηκε από 8-12 Οκτωβρίου. Για όλη αυτή την δουλειά δούλεψαν πολλοί και για να τα λέμε απλά έπρεσαν αρκετά χρήματα. Οι κάτοικοι, οι λίγοι κάτοικοι, των χωριών του κάμπου που δούλεψαν έμειναν απόλυτα ικανοποιημένοι. Θα λέγαμε πως είναι ενθουσιασμένοι από το πείραμα γιατί έστω και αργά ανακαλύπτουν πως το κυνήγι μπορεί να γίνει ένας παράγοντας ανάπτυξης των χωριών και αφορμή ξαναζωντανέματος της περιοχής. Δεν χρειάζεται να γράψουμε αριθμούς για να δείξουμε το μέγεθος του κέρδους. Αρκεί να σημειώσουμε μόνο ότι για μια πενήνταμερη εξόρμηση 17 ξένων κυνηγών απασχολήθηκαν περίπου σαράντα άτομα άλλος λίγο και άλλος περισσότερο. Αυτό αν το προσμετρήσουμε με την προοπτική μιας λειτουργίας μακροχρόνιας με μεγαλύτερο αριθμό κυνηγών γίνεται κατανοητό το κέρδος για την περιοχή. Και δεν είναι μόνο αυτό. Ο κ. Καπετανάκης που είχαμε μια σύνομη συνομιλία στις Ποντικάτες την δεύτερη ημέρα του κυνηγιού έδειχνε ικανοποιημένος από το πείραμα. Η οργάνωση της κυνηγετικής ζωής-επιχείρησης προβλέπει λειτουργία εκτροφείων θηραμάτων χωρίς να αποκλείει τα ιδιωτικά εκτροφεία κυνηγετικών σκύλων, άλογα και άλλα.

Η συνεργασία με τους κατοίκους και τις τοπικές αρχές θεωρείται αυτονόητη και αυτό θα αποτελέσει έναν παράγοντα επιτυχίας με ευεργετικά αποτελέσματα στην ανάπτυξη των γύρω χωριών. Η μελέτη των αποτελεσμάτων του πειράματος θα δείξει αν αυτό το ξεκίνημα ανανεώνει τις ελπί-

δες για μια αναστροφή της υποβάθμισης της περιοχής και του φυσικού περιβάλλοντος.

Και μια παρενέργεια

Παραμονές του οργανωμένου κυνηγιού μια ομάδα κυνηγών που καυχιούνται πως το κυνήγι είναι «άθλημα» έπεσε πρωί-πρωί στην ελεγχόμενη περιοχή και παρά τις ειδοποιήσεις των φυλάκων ότι μητάν σε ιδιωτική περιοχή σκότωσαν πέρδικες στις ταϊστρος δείχνοντας έτσι την αντίδρασή τους στην επιχειρηματική προσπάθεια. Η αντίδραση των κατοίκων παραλίγο να εξελιχθεί σε συμπλοκή. Η αντικυνηγετική και αντιαθλητική αυτή ενέργεια και συμπεριφορά πρέπει να επισύρει τα προβλεπόμενα από τους κανόνες του κυνηγιού μέτρα των συλλογικών τους φορέων για να μη μείνει η εντύπωση πως υιοθετούνται τέτοιες συμπεριφορές και κακοποιές ενέργειες που φτάνουν στα όρια των ποινικών νόμων.

Προοπτικές

Οι προοπτικές εμφανίζονται καλές για το Πωγώνι, το φυσικό αυτό κυνηγότοπο τόσο για την ανάπτυξη του κυνηγιού και της περιοχής όσο και για την διαφύλαξη και προστασία του περιβάλλοντος. Επειδή πολλά έχουν ακουστεί σε συνέδρια για ανάπτυξη της περιοχής ιδού η ευκαιρία. Υπάρχει δυνατότητα.

Το ανακάλυψαν οι ξένοι. Αλλά το προβλέπουν και μελέτες όπως εκείνη του 1988 της Αναπτυξιακής Εταιρείας Ήπειρος που έχει το κυνήγι σαν πρώτη προϋπόθεση. Ο συντάκτης του παρόντος επί τριάντα περίπου χρόνια αρθρογράφει και συμμετέχει σε κάθε ευκαιρία και προβάλλει την ανάγκη αξιοποίησης του κυνηγιού. Είναι μια ικανοποίηση που έστω και τώρα, έστω και πειραματικά γίνεται πλέον ορατή η δυνατότητα αυτής της ανάπτυξης.

Κων. Κωστούλας

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

Από τη Διεύθυνση Δασών Ιωαννίνων ανακοινώνεται ότι απαγορεύεται το κυνήγι σε ζώνη πλάτους 500 μέτρων κατά μήκος της Ελληνο-Αλβανικής μεθορίου.

Οι παραβάτες τιμωρούνται με φυλάκιση 3 μηνών μέχρι 2 ετών ή με χρηματική ποινή 50.000 έως 500.000 δρχ.

Παρακαλούνται οι κυνηγοί να τηρούν με σεβασμό τη σχετική νομοθεσία προς αποφυγή δυσάρεστων καταστάσεων.

ΣΥΛΛΗΨΕΙΣ ΛΑΘΡΟΚΥΝΗΓΩΝ

Από τη Διεύθυνση Δασών ανακοινώθηκαν οι παρακάτω παραβάσεις των διατάξεων περί θήρας στην επαρχία μας κατά τον Σεπτέμβριο 1995:

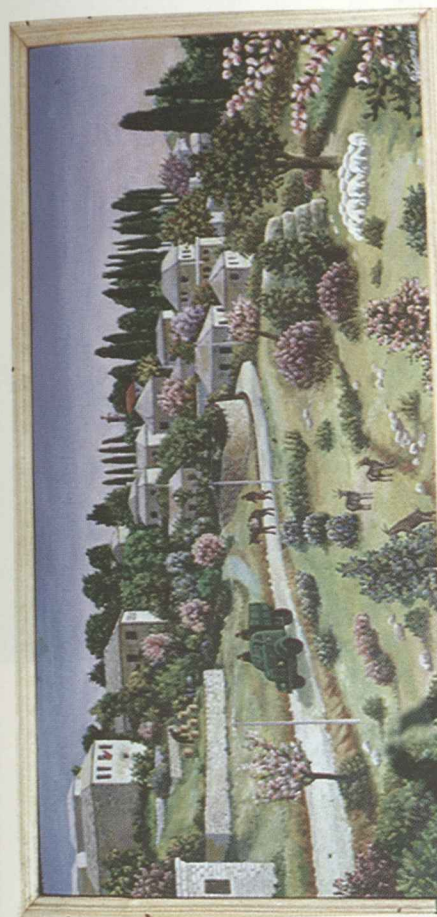
1. Στις 15-9-1995 στη θέση «Προφήτης Ηλίας» Κεφαλοβρύσου συνελήφθησαν οι Σπυρίδων Δήμου και Θωμάς Συρταριώτης κάτοικοι Βόλου, διότι κυνηγούσαν σε χρόνο που δεν επιτρέπονταν το κυνήγι. Κατασχέθηκαν τα κυνηγετικά όπλα και οι άδειες κυνηγιού.

2. Στις 16-9-95 στην περιοχή Κεφαλοβρύσου συνελήφθη ο Ευάγγελος Μωραΐτης κάτοικος Σαρδηνίας Αμφιλοχίας, διότι κατείχε καραμπίνα που έφερε θαλάμη πέντε φυσιγγίων αντί τριών, που επιτρέπεται. Κατασχέθηκε το κυνηγετικό όπλο (καρμπίνα).

3. Στις 17-9-95 στο μονίμο κατφύγιο θηραμάτων Λάβδανης συνελήφθη ο Σωτήριος Λισγάρας του Μιχαήλ, κάτοικος Κασικά, διότι κυνηγούσε εντός του καταφυγίου. Κατασχέθηκε η άδεια κυνηγιού.

Κατά των ανωτέρω υποβλήθηκε αρμοδίως πρωτόκολλο μηνύσεως για την ποινική τους δίωξη.

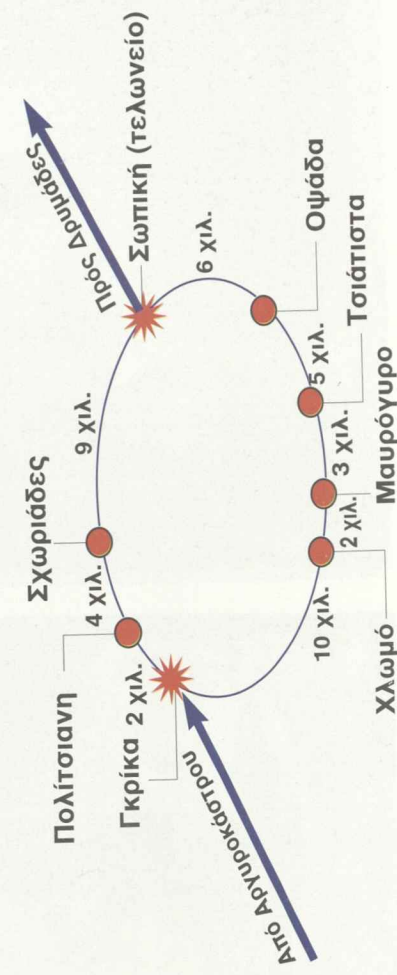
Προς τον Κύριο.....

Μια καλλιτεχνική άποψη από το Χλωμό.

Δεν σε ξεχνώ Πωγώνι μου όσο κι αν ζω μακριά σου στα πλάγια σου μεγάλωσα στα κρύα τα νερά σου Στους πρόποδες σου 'συ κρατάς τα όμορφα χωριά μας Αυτού 'ναι οι γέροι μας γονείς, αυτού τα πατρικά μας Αυτού 'χω μάθει να μιλώ, να γράφω να διαβάζω. Στον ύπνο και στο ξύπνιο μου ΠΩΓΩΝΙ ΜΟΥ φωνάζω.

Το σχέδιο δρόμου (δακτυλίου)

Πωγωνιανής και Κοντίσης
Ανδρέας

Αξιότιμοι κ. Κωστούλα

Για τις εξαιρετικές εργασίες σας προϊόν πνευματικού μόχθου και πατριωτικής ευαισθησίας σας, σας ευχαριστώ θερμότατα. Ο αγώνας για την αναζήτηση της εθνικής αυτογνωσίας μας αποτελεί μια διαρκή και άεστη πάλη. Σας αξίζουν συγχαρητήρια.

Με ιδιαίτερη εκτίμηση

Κων. Βακαλόπουλος
Καθηγητής Α.Π.Θ.

Στον αγαπητό φίλο και συμπατριώτη Πωγωνήσιο ερευνητή κ. Κωνσταντό Κωστούλα και τους συνεργάτες του αξίζουν κάθε έπαινος και συγχαρητήρια για την έκδοση «Πωγωνιακά Χρονικά-Τόμος 1» Παπα-Χρήστος Ματσαίρας συνταξιούχος

Αγαπητέ κ. Κωστούλα

Έλαβα τον τόμο των «Πωγωνιακών Χρονικών» και σας ευχαριστώ θερμά.

Είλικρινά θέλω να σας συγχαρώ ολόθερμα γι' αυτή την έκδοση που και από άποψη εμφάνισης-μορφής και από άποψη περιεχομένου ξεπέρασε κάθε προσδοκία.

Νιώθω πολύ ικανοποιημένη που συμπεριλαμβάνονται γραπτά μου σε έναν τόμο με τόσους αξιόλογους συνεργάτες, με εξίσου σημαντικές μελέτες και ποιήματα. Πιστεύω μάλιστα η αρτιότητα της έκδοσης και οι ενδιαφέροντες εργασίες που δημοσιεύονται σ' αυτήν να σταθούν κίνητρα και για άλλους αξιόλογους επιστήμονες και λογοτέχνες από το Πωγώνι, ώστε να συμμετάσχουν με δικές τους εργασίες στον 2ο τόμο, ή καλύτερα να συγκεντρωνεται υλικό για να εκδοθούν και περισσότεροι τόμοι. Εξάλλου έχουμε όλοι υποχρέωση απέναντι στον τόπο μας. Προσωπικά θέλω να σας ευχαριστήσω για τους κόπους σας. Χάρη στην εκδοτική σας δραστηριότητα αρχίζει το Πωγώνι να βγαίνει από την αφάνεια, να φωτίζεται η ιστορία του, οι πραγματικότητές του, οι ομορφιές της φύσης, αλλά και οι αξιόλογοι άνθρωποί του.

Εύχομαι να έχετε κουράγιο να συνεχίσετε, γιατί η συμβολή σας είναι πολύτιμη στα ηθικωτικά πράγματα.

Με εκτίμηση

Όλγα Δάσιου
αρχαιολόγος

Πολύ εύστοχη η παρουσίαση των ημερολογίων των τριών Πωγωνήσιων λογίων του τέλους του 19ου αιώνα και των αρχών του 20ου, Γεωργ. Γάργαρη, Λεωνίδα Βασιλειάδου και Μιλτ. Οικονομίδου. Γιατί μαζί με τα στοιχεία της λαϊκής μας παράδοσης και της ιστορίας του Πωγωνίου,

σούν την εικόνα της ζωής σ' αυτόν τον τόπο τουλάχιστον από το 2000 π.Χ. μέχρι τις ημέρες μας. Αλλά και θέματα αρχιτεκτονικής και γεωλογικής έχουμε και μουσειοφυσικής Ιστορίας στην Καστανιανή. Και κλείνει μια μικρή ιστορία του Πωγωνίου με ρεκαίμενες (διαφημίσεις).

ΟΙ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΕΣ ΑΝΑΣΚΑΦΕΣ

Από τον αρχαιολόγο κ. Ηλία Ανδρέου συνεχίστηκαν και εφέτος οι ανασκαφικές εργασίες στον ευρύτερο αρχαιολογικό χώρο της κοιλάδας ανάμεσα από Κουτσόκρανο και Νεμέρτα. Οι τελευταίες ανασκαφές έγιναν στην περιοχή της Κοινότητας Μερόπης στα «αμπέλια» και διήρκεσαν περίπου 20 ημέρες. Ο χώρος που ανασκάφηκε αποκαλύπτει πρωτοελληνιστικά κτίσματα που συμπληρώνουν χρονικά τις προηγούμενες ανασκαφικές έρευνες πιστοποιώντας μια συνεχή κατοίκηση της περιοχής το 2000

π.Χ. μέχρι το 300 π.Χ. Εφέτος οι ανασκαφικές εργασίες συμπληρώνουν 17 χρόνια και η αξιολόγηση των ερευνών συνεχίζεται. Τα πορίσματα ανακοινώνονται σε αρχαιολογικά συνέδρια και αυτό είναι σημαντικό για την περιοχή μας γιατί αναδεικνύεται σιγά-σιγά η αγνώστη ιστορία του τόπου μας. Από αυτή την άποψη ο κ. Ηλ. Ανδρέου προσφέρει μια σημαντική υπηρεσία στην ιστορία της περιοχής και συμβάλλει στην προαγωγή της αρχαιολογικής έρευνας της πρώτης συστηματικής του Πωγωνίου.

Η ΝΕΑ ΦΩΝΗ ΤΟΥ ΠΩΓΩΝΙΟΥ

Τα Χριστούγεννα θα κυκλοφορήσει το πρώτο ένθετο της ΝΕΑΣ ΦΩΝΗΣ ΤΟΥ ΠΩΓΩΝΙΟΥ αφιερωμένο στα Χριστούγεννα στο Πωγώνι. Παρακαλούνται όσοι επιθυμούν να συμπεριληφθούν συνεργασίες τους στο ένθετο με Χριστουγεννιάτικα και Πρωτοχρονιάτικα θέματα για το Πωγώνι να τις στείλουν μέχρι το τέλος Νοεμβρίου

ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 1995

ΕΚΔΟΣΕΙΣ

ΠΩΓΩΝΗΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ 4

«Πωγωνιακά χρονικά» τόμος 1

Ιωάννινα 1995, σελίδες 316, εκδότης Κων/νος Κωστούλας

Γράφει ο Αθανάσιος Δέμος

Ο αγαπητός μου φίλος Κώστας Κωστούλας συνεχίζει με μεράκι τον αγώνα του να μας δώσει την ιστορική και πολιτιστική παράδοση της πατρίδας μας, του αγαπημένου μας Πωγωνίου. Και να σήμερα έχουμε στα χέρια μας κάτι που θα το ονομάσω, χωρίς διαταγμό και χωρία καμία διάθεση κολακείας, ΩΡΑΙΟΤΑΤΟ.

Μπορεί να δώσαμε τη συνεισφορά μας όσοι χειριστήκαμε κάποιο θέμα, που αναφέρεται στο Πωγωνί μας, αλλά η ψυχή και ουσιαστικά ο δημιουργός, είναι ο Κώστας Κωστούλας. Αυτή του η προσφορά στο Πω-

γωνί πρέπει να του αναγνωριστεί ανεπιφύλακτα.

Ανοίγοντας τις πρώτες σελίδες βλέπεις μορφές αλλοτινές: Η φωτογραφία της παλιάς Πωγωνήσιας με τη λεζάντα: «Παλιά Πωγωνήσια αρχοντιά» και με την παραδοσιακή Πωγωνήσια γυναίκα φορεσιά, καθώς και τον καβαλάρη με την παραδοσιακή στολή στη λεζάντα: «Παλιός Πωγωνήσιος τσελιγκας», μας δίνουν την εικόνα της λεβεντιάς και της αρχοντιάς που διέκριναν τους παλιούς Πωγωνήσιους.

Αλλά και οι φωτογραφίες που πλαισιώνουν τα κείμενα είναι πραγματικός θησαυρός. Είναι το παλιό Πωγωνί σε εικόνες που αν τις τοποθετήσουμε καταλλήλως θα έχουμε μια ικανοποιητική εικόνα από τη ζωή των προγόνων μας Πωγωνησίων. Θα είναι μεγάλη προσφορά, αν σε μελλοντική έκδοση έχουμε και φωτογραφίες από τη γεωργική και ποιμενική ζωή των κατοίκων του Πωγωνίου.

Πολύ εύστοχη η παρουσίαση των ημερολογίων των τριών Πωγωνησίων λογίων του τέλους του 19ου αιώνα και των αρχών του 20ου, Γεωργ. Γάγαρη, Λεωνίδα Βασιλειάδου και Μιλτ. Οικονομίδου. Γιατί μαζί με τα στοιχεία της λαϊκής μας παράδοσης και της ιστορίας του Πωγωνίου,

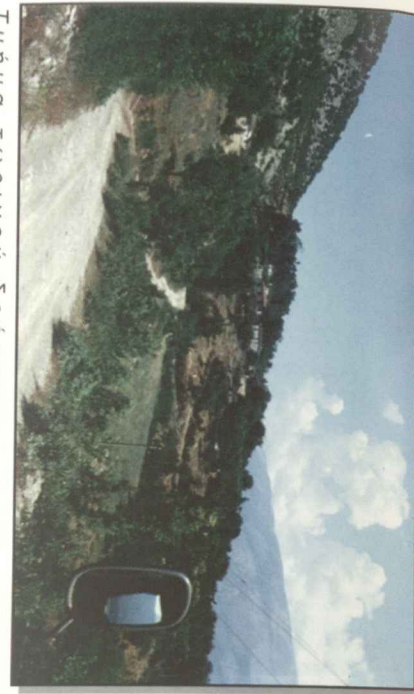
ΟΙ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΕΣ ΑΝΑΣΚΑΦΕΣ

Από τον αρχαιολόγο κ. Ηλία Ανδρέου συνεχίστηκαν και εφέτος οι ανασκαφικές εργασίες στον ευρύτερο αρχαιολογικό χώρο της κοιλάδας ανάμεσα από Κουτσόκρανο και Νεμέρτακα. Οι τελευταίες ανασκαφές έγιναν στην περιοχή της Κοινότητας Μερόπης στα «αμπέλια» και διήρκεσαν περίπου 20 ημέρες. Ο χώρος που ανασκάφηκε αποκάλυψε πρωτοελληνιστικά κτίσματα που συμπληρώνουν χρονικά τις προηγούμενες ανασκαφικές έρευνες πιστοποιώντας μια συνεχή κατοίκηση της περιοχής το 2000 π.Χ. μέχρι τις ημέρες μας.

Αλλά και θέματα αρχιτεκτονικής και γεωλογικά έχουμε και μουσείο Φυσικής Ιστορίας στην Καστάνιανη. Και κλείνει μια μικρή ιστορία του Πωγωνίου με ρεκαίμνες (διαφιμύσεις).

Η ΝΕΑ ΦΩΝΗ ΤΟΥ ΠΩΓΩΝΙΟΥ

Τα Χριστούγεννα θα κυκλοφορήσει το πρώτο ένθετο της ΝΕΑΣ ΦΩΝΗΣ ΤΟΥ ΠΩΓΩΝΙΟΥ αφιερωμένο στα Χριστούγεννα στο Πωγωνί. Παρακαλούνται όσοι επιθυμούν να συμμετεταληφθούν συνεργασίες τους στο ένθετο με Χριστουγεννιάτικα και Πρωτοχρονιάτικα θέματα για το Πωγωνί να τις στείλουν μέχρι το τέλος Νοεμβρίου.

Τμήμα τωρινού δρόμου.

από μια ξεχασμένη περιοχή γίνεται μια από τις αναβαθμιζόμενες και τουριστικές περιοχές. Ο Σχωράκιτης Θ. Παπαδάκης είτε πως κι αυτό το δρόμο σκοριζέται το σκοτάδι, ενώ η γριά από την Τσιτσίσια Ακριβή Παπιά, αν και ανάπηρη προσέφερε την ούναξή της γι' αυτό το δρόμο.

Ο πρώην πολυκατοούμενος επί 21 χρόνια κ. Ν. Βέλιος, είτε συγκινημένος: «Θα δώσω και την ψυχή μου γι' αυτό το δρόμο»!

Ο Πολυτασιανός Δήμος Παπαντώνης είτε πως ο δρόμος είναι αυτός που θα πραγματοποιήσει την επικοινωνία του Πωγωνίου με τον υπόλοιπο κόσμο, την δημιουργία μονόδρομου παραγωγής, την ανάπτυξη του τουρισμού κ.λπ.

Ετσι η συγκέντρωση εξέλεξε την παρακάτω 17μελή επιτροπή, η οποία θα αναλάβει την προώθηση και επίλυση των προβλημάτων κατοικησίου του έργου, την επιβλέψη της καθώς και τον έλεγχο με απόλυτα διαφανή τρόπο της αναγκαίας δαπάνης.

Παυτό το σκοπό οι συγκεντρωθέντες έδωσαν ποσό πάνω από 5 εκατ. λεικ. Επιτροπές συνεργασίας αποφασίστηκε, να ιδρυθούν σε κάθε χωριό και πόλη εντός κι εκτός του Πωγωνίου.

Συγκινητικές είναι οι πρώτες προσφορές που έχει η επιτροπή κι από συμπατριώτες κι από φίλους του Πωγωνίου που ο καθένας τους έδωσε πάνω από 1000\$

Στο ενημερωτικό δελτίο που θα εκδοθεί θα πληροφορούνται οι φίλοι μας για τις πραγματοποιούμενες δράσεις, τις αποφάσεις και για την πρόοδο των εργασιών. Επιτροπές συνεργασίας αποφασίστηκε να ιδρυθούν σε κάθε χωριό και πόλη εντός και εκτός του Πωγωνίου.

Από την Επιτροπή Πωγωνίου

1. Βεζιάνης Θεόδωρος, πρόεδρος Ομίλου Πωγωνίου.
2. Κωστούλας Σωτήρης, νομάρχης.
3. Σωτηράκης Στάθης, έπαινος.
4. Τσιτσίσια Ακριβή Παπιά, έπαινος.
5. Παπαδάκης Σωτήρης, έπαινος, μητρώον.
6. Κωστούλας Κώστας, έπαινος.
7. Κωστούλας Κώστας, έπαινος.
8. Κωστούλας Κώστας, έπαινος.
9. Κωστούλας Κώστας, έπαινος.
10. Κωστούλας Κώστας, έπαινος.
11. Κωστούλας Κώστας, έπαινος.
12. Κωστούλας Κώστας, έπαινος.
13. Κωστούλας Κώστας, έπαινος.
14. Κωστούλας Κώστας, έπαινος.
15. Κωστούλας Κώστας, έπαινος.
16. Κωστούλας Κώστας, έπαινος.
17. Κωστούλας Κώστας, έπαινος.

ριοχή είναι η καλύτερη προσφερόμενη για την οργάνωση και λειτουργία μιας κυνηγετικής και τουριστικής επιχείρησης, στήθης προσφερόμενης σε ειδική πελατεία υψηλών απαιτήσεων και εισοδήματος με την σύγχρονη αναβάθμιση των χωριών. Υπάρχουν άτομα που προτιμούν τέτοιες εγκαταλελειμένες περιοχές όπου το ρολόι σταμάτησε πριν 40 και 50 χρόνια και το περιβάλλον διατηρεί την καθαρότητα και φυσικότητα. Κατ' αρχήν η στενή περιοχή που επιλέχθηκε ήταν έκταση του κάμπου Ξηροβάτου στα όρια των Ποντικατών για την εφαρμογή ενός πιλοτικού προγράμματος για εφέτος και την πρώτη εφαρμογή. Μια έκταση γύρω στα 200 στρέμματα νοικιάστηκε και προγραμματίστηκε η οργάνωση κυνηγιού για μια ομάδα ξένων επισκεπτών για τις αρχές Οκτωβρίου. Το πλαίσιο του προγράμματος ήταν: στην παραπάνω έκταση να αφιεθούν περίπου 2000 πέρδικες εκτροφείου που ετοιμάστηκαν αλλού λίγες μέρες πριν το κυνήγι για να εξοικειωθούν με το περιβάλλον. Πρόσληψη 12 ατόμων τα οποία θα επιβλέπουν την περιοχή και θα φροντίζουν τις πέρδικες. Παραμονή και φιλοξενία των ξένων κυνηγών στα τουριστικά συ-

ένας παράγοντας ανάπτυξης των χωριών και αφορμή ξανά-ζωντανέματος της περιοχής. Δεν χρειάζεται να γράψουμε αριθμούς για να δείξουμε το μέγεθος του κέρδους. Αρκεί να σημειώσουμε μόνο ότι για μια πενήνταμερη εξόρμηση 17 ξένων κυνηγών απασχολήθηκαν περίπου σαράντα άτομα άλλος λίγο και άλλος περισσότερο. Αυτό αν το προσμετρήσουμε με την προοπτική μιας λειτουργίας μακροχρόνιας με μεγαλύτερο αριθμό κυνηγών γίνεται κατανοητό το κέρδος για την περιοχή. Και δεν είναι μόνο αυτό. Ο κ. Καπετανάκης που είχαμε μια σύνομη συνομιλία στις Ποντικατές την δεύτερη ημέρα του κυνηγιού έδειχνε ικανοποιημένος από το πείραμα. Η οργάνωση της κυνηγετικής ζωής-επιχείρησης προβλέπει λειτουργία εκτροφείων θηραμάτων χωρίς να αποκλείει τα ιδιωτικά εκτροφεία κυνηγετικών σκύλων, άλογα και άλλα.

Η συνεργασία με τους κατοίκους και τις τοπικές αρχές θεωρείται αυτονοήτη και αυτό θα αποτελέσει έναν παράγοντα επιτυχίας με ευεργετικά αποτελέσματα στην ανάπτυξη των γύρω χωριών. Η μελέτη των αποτελεσμάτων του πειράματος θα δείξει αν αυτό το ξεκίνημα ανανεώνει τις ελπί-

πρέπει να επιπυρεί τα προβλήματα από τους κανόνες του κυνηγιού μέτρα συλλογικών τους φορέων για να μη μείνει η εντύπωση πως υιοθετούνται τέτοιες συμπεριφορές και κακοποιίες ενέργειες που φτάνουν στα όρια των ποινικών νόμων.

Προοπτικές

Οι προοπτικές εμφανίζονται καλές για το Πωγωνί, το φυσικό αυτό κυνηγότοπο τόσο για την ανάπτυξη του κυνηγιού και της περιοχής όσο και για την διαφύλαξη και προστασία του περιβάλλοντος. Επειδή πολλά έχουν ακουστεί σε συνέδρια για ανάπτυξη της περιοχής ιδού η ευκαιρία. Υπάρχει δυνατότητα.

Το ανακάλυψαν οι ξένοι. Αλλά το προβλέπουν και μελέτες όπως εκείνη του 1988 της Αναπτυξιακής Εταιρείας Ήπειρος που έχει το κυνήγι σαν πρώτη προϋπόθεση. Ο συντάκτης του παρόντος επί τριάντα περίπου χρόνια αρθρογράφει και συμμετέχει σε κάθε ευκαιρία και προβάλλει την ανάγκη αξιοποίησης του κυνηγιού. Είναι μια ικανοποίηση που έστω και τώρα, έστω και πειραματικά γίνεται πλέον ορατή η δυνατότητα αυτής της ανάπτυξης.

Κων. Κωστούλας

1. Στις 16-9-95 στην περιοχή «Προφήτης Ηλίας» Κεφαλοβρύσου συνελήφθησαν οι Σπυρίδων Δήμου και Θωμάς Συρταριώτης κάτοικοι Βόλου, διότι κυνηγούσαν σε χρόνο που δεν επιτρέπονταν το κυνήγι. Κατασχέθηκαν τα κυνηγετικά όπλα και οι άδειες κυνηγιού.

2. Στις 16-9-95 στην περιοχή Κεφαλοβρύσου συνελήφθη ο Ευάγγελος Μωραϊτης κάτοικος Σαρδηνίας Αμφιλοχίας, διότι κατείχε καραμπίνα που έφερε θαλάμη πέντε φυσιγγίων αντί τριών, που επιτρέπεται. Κατασχέθηκε το κυνηγετικό όπλο (καραμπίνα).

3. Στις 17-9-95 στο μονοκατοικία θηραμάτων Λαβδανής συνελήφθη ο Σωτήριος Λισγάρας του Μιχαήλ, κάτοικος Κασικά, διότι κυνηγούσε εντός του καταφυγίου. Κατασχέθηκε η άδεια κυνηγιού.

Κατά των ανωτέρω υποβλήθηκε αρμοδίως πρωτόκολλο μηνύσεως για την ποινική τους δίωξη.

ΓΡΑΜΜΑΤΑ

Αγαπητέ μου κ. Κωστούλα

Ευχαριστών θερμώς δια το αποσταλμένο μου νέον βιβλίο σας «Πωγωνιακά χρονικά-Τόμος 1» συγχαίρω εγκάρδιως και εύχομαι να συνεχίσετε καρποφόρα την αρεσάμενην καλήν προσπάθειαν. Ο Κύριος Ιησούς Χριστός να σας ευλογεί.

Ο Δρυϊνούπολως,
Πωγωνιανής και Κονίτης
Ανδρέας

Αξιότιμε κ. Κωστούλα

Για τις εξαιρετικές εργασίες σας προϊόν πνευματικού μόχθου και πατριωτικής ευαισθησίας σας, σας ευχαριστώ θερμότατα. Ο αγώνας για την ανάληψη της εθνικής αυτογνωσίας μας αποτελεί μια διαρκή και αέναη πάλη. Σας αξίζουν συγχαρητήρια. Με ιδιαίτερη εκτίμηση

Κων. Βακαλόπουλος
Καθηγητής Α.Π.Θ.

Στον αγαπητό φίλο και συμπατριώτη Πωγωνήσιο ερευνητή κ. Κων/νον Κωστούλα και τους συνεργάτες του αξίζουν κάθε έπαινος και συγχαρητήρια για την έκδοση «Πωγωνιακά Χρονικά-Τόμος 1» Παπα-Χρήστος Ματσιας συνταξιούχος

Αγαπητέ κ. Κωστούλα

Έλαβα τον τόμο των «Πωγωνιακών Χρονικών» και σας ευχαριστώ θερμά.

Ειλικρινά θέλω να σας συγχαρώ ολόθερμα γι' αυτή την έκδοση που και από άποψη εμφάνισης-μορφής και από άποψη περιεχομένου ξεπέρασε κάθε προσδοκία.

Νοιώθω πολύ ικανοποιημένη που συμπεριλαμβάνονται γραπτά μου σε έναν τόμο με τόσους αξιόλογους συνεργάτες, με εξίσου σημαντικές μελέτες και ποιήματα. Πιστεύω μάλιστα η αρτιότητα της έκδοσης και οι ενδιαφέρουσες εργασίες που δημοσιεύονται σ' αυτήν να σταθούν κίνητρα και για άλλους αξιόλογους επιστήμονες και λογοτέχνες από το Πωγωνί, ώστε να συμμετάσχουν με δικές τους εργασίες στον 2ο τόμο, ή καλύτερα να συγκεντρωνεται υλικό για να εκδοθούν και περισσότεροι τόμοι. Εξάλλου έχουμε όλοι υποχρέωση απέναντι στον τόπο μας. Προσωπικά θέλω να σας ευχαριστήσω για τους κόπους σας. Χάρη στην εκδοτική σας δραστηριότητα αρχίζει το Πωγωνί να βγαίνει από την αφάνεια, να φωτίζεται η ιστορία του, οι πραγματικότητές του, οι ομορφιές της φύσης, αλλά και οι αξιόλογοι άνθρωποι του.

Εύχομαι να έχετε κουράγιο να συνεχίσετε, γιατί η συμβολή σας είναι πολύτιμη στα ηθικωτικά πράγματα.

Με εκτίμηση

Όλγα Δάσιου
αρχαιολόγος

ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΚΑΙ ΣΧΟΛΙΑ

ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ ΤΟΥ ΚΑΛΟΚΑΙΡΙΟΥ

Το καλοκαίρι που πέρασε στο Πωγώνι αν και οι βροχές μας τα χάλασαν είχε αρκετές εκδηλώσεις και άφησε την δική του γεύση. Χωρίς να επικεντρώσουμε την περιγραφή σε κάποιες ιδιαίτερες και σημαντικές προσπάθειες φορέων και ανθρώπων θα επιχειρήσουμε μια γενική περιγραφή και θα δώσουμε μια εικόνα της καλοκαιρινής κίνησης στο Πωγώνι.

Κίνηση

Με την είσοδο του καλοκαιριού η κίνηση στα χωριά μας ήταν περιοσμένη. Λίγες οι αφίξεις και πολλά τα κλειστά σπίτια. Αυτό βέβαια με κάποια διαβάθμιση αλλού μεγαλύτερη και αλλού λιγότερη. Με τον Αύγουστο οι αφίξεις αυξήθηκαν και στον 15 Αύγουστο είχαμε την μεγαλύτερη κίνηση. Έτσι συμβαίνει και κάθε καλοκαίρι. Πολλοί μίλησαν για οικονομική κρίση, εξετάσεις, πένθη, κ.ά.

Εκείνο όμως που έκανε εντύπωση ήταν ο αριθμός των αυτοκινήτων που κυκλοφορούσαν. Σε πολλά χωριά σε πανηγύρι ή εκδήλωση δημιουργήθηκε το αδιαχώρητο και πρόβλημα στάθμευσης.

Πανηγύρια: Όλοι θέλουν πανηγύρι το καλοκαίρι στο χωριό τους. Κι εκείνοι που το είχαν παραδοσιακά κι εκείνοι που το μετέφεραν χρονικά. Μόνιμα και κινητά πανηγύρια κράτησαν το κέφι και σχεδόν κάθε μέρα σε κά-

ποιο ή κάποια χωριά του Πωγωνίου είχε πανηγύρι και γλέντι. Τα κενά συμπλήρωσαν συνεστιάσεις και γάμοι. Όλα μαζί δημιουργούσαν μια διαρκή κίνηση αυτοκινήτων και ανθρώπων μέχρι το πρωί. Πανηγύρια, συνεστιάσεις, τραπέζια, χαρές κι από κοντά σουβλάκια και καντίνες. Κοινότητες, εκκλησίες και φορείς ποντάρουν στο εισητήριο, τον δίσκο και την φιλοπατρία για να ενισχύσουν τα ταμεία τους. Καλοπροαίρετη η προσπάθεια και συγκινητική η ανταπόκριση. Και τα κατάφεραν καλά. Και έργα καλά κι αγαθά.

Εκδηλώσεις

Δεν έλειψαν και οι εκδηλώσεις. Κάποιες βραδιές με ιδιαίτερα προγράμματα με κάποια συγκροτήματα και χορευτικά έδωσαν την δική τους συνεισφορά στο καλοκαιρινό γιορτάσι. Ο Πωγωνήσιος γάμος ξανάγινε στο Δολό και πολυφωνικά και χορευτικά συμπλήρωσαν τα πανηγύρια. Μια διαπίστωση πώς τα χορευτικά των φορέων μας μειώθηκαν ως την θεωρήσουμε παροδική. Οι στολές ασφαλώς υπάρχουν. Νέα προσπάθεια χρειάζεται.

Θέατρο

Το φετινό καλοκαίρι πρέπει να είχαμε τις περισσότερες θεατρικές παραστάσεις στα χωριά μας. Ξένοι θίασοι βέβαια, αλλά η ευκαιρία να δουν θέατρο μόνιμοι κάτοικοι και παραθεριστές δόθηκε σε όλους και αυτό ήταν ένα

καλό πολιτιστικό «γέμισμα» του καλοκαιριού και μια πολιτιστική προσφορά.

Αξίζει να εκτιμηθεί θετικά αυτή η προσπάθεια των φορέων που το επιχείρησαν γιατί όλες οι παραστάσεις ήταν οικονομικά παθητικές και χρηματοδοτήθηκαν από τους ίδιους ή άλλους πόρους. Του χρόνου καλύτερα.

Νεολαία

Πολλοί, ήταν εκείνοι που διαπίστωσαν αραιή νεολαία στα χωριά μας το καλοκαίρι. Δεν γνωρίζουμε αν αυτή η διαπίστωση ήταν γενική ή περιορίστηκε σε μερικά χωριά. Όσοι διαβάσουν αυτές τις γραμμές θα έχουν ασφαλώς τις δικές τους εκτιμήσεις. Θα είναι όμως θετικό για τα χωριά μας να δένεται η νεολαία μας με τις ρίζες, τις παραδόσεις και το περιβάλλον. Και κάτι σχετικό. Να δίνεται η ευκαιρία στους νέους να συμμετέχουν στη

διαχείριση των εκδηλώσεων και των πανηγυριών.

Γενικά

Και το φετινό καλοκαίρι τα πανηγύρια μας και οι εκδηλώσεις διατήρησαν στην πλειοψηφία τους τον παραδοσιακό χαρακτήρα.

Οι χοροί και τα τραγούδια μας κρατούν ακόμη τα παραδοσιακά τους στοιχεία. Λιγάκι τσιφτετέλι κάπου τα χαλάει, και πρέπει να προσεχθούν αλλά ακόμη κρατάμε. Έλλειμα παρατηρείται στο τραγούδι.

Λιγοστεύουν εκείνοι που τραγουδούν στα χωριά στη χαρά, στην τάβλα, στο ζιαφέτι, στο καφενείο. Αυτά από το καλοκαίρι που πέρασε.

Όλοι είπαν καλή αντάμωση, του χρόνου.

Εμείς, οι σελίδες της ΦΩΝΗΣ πάντοτε ανοιχτές για την δημοσίευση κάθε εκδήλωσης.

Νέοι

και περιβάλλον

Οι νέοι μας, όλοι οι νέοι, ευαισθητοποιούνται για το περιβάλλον. Βομβαρδίζονται κάθε μέρα με συνθήματα, κινδυνολογία και επιδοτούμενα φυλλάδια.

Για τους νέους μας, τα παιδιά μας που έχουν ρίζες στο Πωγώνι αφιερώσουμε τις παρακάτω γραμμές, γραμμένες από τον 85χρονο Θανάση Δουρδούφη για το Πωγωνήσιο περιβάλλον που αλλοιώθηκε.

— «Πήγαίνα στο χωράφι μας να φάω ρεβύθια

κι έβρισκα μέσα το λαγό

— και στο τραγούδι

με προλάβαινε η πέρδικα

— θερίζαμε με τα τραγούδια μας

— Αλωνίζαμε με τα τραγούδια μας

— Τρυγούσαμε με τα τραγούδια μας»

Τί περισσότερο ζητούν οι νέοι από το περιβάλλον; Ας κάνουν οι νέοι του Πωγωνίου «δικό» τους το δικό τους περιβάλλον σαν κληρονόμοι αυτού που ένας «νέος» ο Θανάσης Δουρδούφης στα 85 του χρόνια το περιγράφει τόσο απλά και φυσικά.

Κ.Χ.Κ.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΟ

Θέλω να ευχαριστήσω όλους όσους με γράμματα, τηλεφωνήματα και προφορικά μου είπαν τον καλό λόγο, για την εφημερίδα και την ενθάρρυνση που μου έδωσαν για να συνεχίσω. Με συγκίνηση, πήρα τα μηνύματα και μέσω τρίτων για την συνέχιση.

Στην ενθάρρυνση αυτή και στη συμπαράσταση στηρίχτηκα για αυτή την έκδοση.

Τους ευχαριστώ όλους από καρδιάς

Κων. Χρ. Κωστούλας